

Společná zasedání symposia a zasedání hlavní sekce se konala v budově Krajského muzea, ostatní sekce zasedaly v přednáškových místnostech Pedagogické fakulty v Hradci Králové. Všichni účastníci byli ubytováni ve studentské koleji a s ubytováním byli velmi spokojeni.

Plenární zasedání symposia zahájil Prof.Dr.Ing. Antonín Pfeffer, DrSc., úvodní projev přednesl člen koresponden Dr. Vladimír Landa, DrSc. který vyzdvihl význam entomologie a důležitost poznání hmyzí zvířeny v horských lesích. Za hostitelské město pozdravil účastníky náměstek předsedy MěNV s. Ing. F. Marek.

Dr. Vladimír Landa, DrSc., udělil medaile za zásluhy o faunistiku Prof. Dr. S. Endrődimu z Maďarska a Dr. J. Klimeschovi z Rakouska. Potom následovaly referáty a zasedání sekcí.

Dne 28. srpna 1979 dopoledne byli přijati zástupci všech států na Městském národním výboru v Hradci Králové u náměstka předsedy s. Ing. F. Marka. Účastníci obdrželi pamětní dárky a prohlédli si pamětihodnosti starého města.

Během symposia byly organizovány exkurze do Hrádku u Nechanic, na bojiště u Chlumu, do Třebechovic na tamní betlém a do Prahy do Muzea v Kunraticích. Pro rodinné příslušníky byly zajištěny prohlídky do Turnova, Vamberka, Opočna a do Nové Paky. Prohlídka entomologického oddělení Muzea v Kunraticích byla značně omezena pro výměnu nábytku v Muzeu.

Společná slavnostní večeře všech účastníků byla uspořádána v palmové zahradě hotelu Bystrica.

Závěrem nutno poděkovat pracovnícím a pracovníkům Entomologického ústavu ČSAV, Čs. spol. entomologické při ČSAV, Krajského muzea v Hradci Králové a Pedagogické fakulty v Hradci Králové, především Dr.K. Novákoví, s. Hrdličkové, Štysově, Alšové, Novákové, Hlaváčkové, Brodské, doc. Dr.K. Hůrkovi, Dr. Loudovi, Dr. Tesařovi, Dr. Lohniskému, Dr. Koubkovi, Dr. Zemanovi, s. Vlastiborovi a pracovníkům Krkonošského národního parku za obětavé zajištění celého symposia a jeho dobrého průběhu.

Přednesené referáty budou v krátké době publikovány.

Antonín Pfeffer.

ZPRÁVA O VÝSKYTU ZÁSTUPCŮ ČELEDI CATOPIDAE V OKOLÍ OLOMOUCE
BERICHT ÜBER DIE FAMILIE CATOPIDAE VON DER OLMÜTZER UMGEBUNG

(COLEOPTERA)

Karel Majer

Práce se týká faunistiky, biologie a systematiky čeledi Catopidae. V letech 1972 - 1974 jsem se zabýval sběrem hlavně jarních generací. Shromáždil jsem materiál 2886 ex., ve sbírce jsem uložil 1969 kusů, rozdíl tvoří obrovské množství Sciodrepoides watsoni Spense. Studium materiálů olomouckého vlastivědného ústavu, přírodovědecké fakulty UP a několika soukromých sbírek vzrostl materiál asi na 3200 ex. Sbíral jsem většinou do zemních pastí bez konzervační tekutiny s kombinovanou návnadou masa a tvarohu. Zjistil jsem celkem 21 kadaverikolních druhů v 5 rodech a 12 druhů nekadaverikolních ve třech rodech, celkem tedy 33 druhů z padesáti u nás žijících. Neměl jsem možnost provádět sběr pravidelně s celkovou průkazností, proto práce postrádá aspekty fenologické, populační dynamiky atp. Pokud není uvedeno jinak, lgt., det., coll. K. Majer, suché územní pasti s návnadou. Sbíрка autora je uložena v ostravském muzeu.

Coll. VÚ - sbírka vlastivědného ústavu v Olomouci, coll. UP - sbírka přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci.

P ř e h l e d d r u h ů

Ptomaphagus variicornis (Rosenhauer, 1847)

Spíše v nižších polohách, u Olomouce druhý nejhojnější Ptomaphagus. Kopeček: 3.5.1974, 1 ♂; Černovír: 46 ex.

Druh velikostně variabilní, některé kusy tak velké jako největší P. sericatus Chaud. Velikost 2,4-5 mm. Nejspolehlivějším znakem u ♀ je velmi silně příčný 6. - 10. článek tykadla.

Ptomaphagus subvillosus (Goeze, 1777)

U králíků, v trouchu stromů, pod kůrou, u vos, často v náplavech. Černovír: 8 ♀♀, 4 ♂♂; Grygov: 1 ♀. Vše v 2. pol. IV. 1974. Dobře poznatelný podle tvaru tykadlových článků a šířky chodidel.

Ptomaphagus sericatus (Chaudoir, 1845)

Celkově nenáročný druh na velkém množství biotopů, např.: Vždy na zahnívajícím masu nebo sýru, pod kůrou pařezů a padlých stromů, v podsevech tlejících látek nejrůznějšího druhu, na starých kloboukatých houbách (např. Lactarius, Russula), na houbách chorošovitých, pod polo-

Zprávy Čs. spol. entomol. při ČSAV, Praha, 16, 1980

suchým kravským lejnem, hojně z jara pod kameny, v trusu *Canis dingo* (ZOO Kopeček), v zemních pastích i bez návnady, ve společnosti *Lasius flavus*, pravidelně v krtčích chodbách. Průměrně 2. nejhojnější zástupce čeledi v okolí Olomouce.

Např.: Kopeček: 24 ♂, 33 ♀; Černovír: 178 ♂, 215 ♀. Populační maximum v Černovíře pravděpodobně v 2. pol. IV. měsíce.

Samice jsou údajně nerozlišitelné od následujícího druhu. Podle JEANNELA je spolehlivým znakem 6. a 7. článek tykadel. Jediný kus *P. medius* Rey, jež vlastním, tomuto údaji odpovídá a zdá se být výraznějším znakem než poměr mezi rýžkami na štítu a 3. článkem tykadel. *Ptomaphagus medium* Rey, 1889

Střední a západní Evropa, jižní Švédsko. Velmi snadná záměna s druhem předcházejícím způsobuje nejasnosti v jeho rozšíření.

Okolí Olomouce - Černovír: 25.5.1974, 1 ♂.

Nemadus colonoides (Kraatz, 1851)

Pravděpodobně po celém území, tedy i v okolí Olomouce. (Např. Střeň: lgt. P. Nohel; Ivanovice na Hané: lgt. J. Palásek). Nechybí téměř v žádné kolonii mravence *Lasius fuliginosus* a *Lasius brunneus*, ale i v ptačích hnízdech, u *Vespa crabro* a pod.

V Černovíře zjištěn dvakrát jako kadaverikol: 10.4.1974, 1 ♀, 25.5.1974, 1 ♂. (Podobně se chová na Kopečku *Leptinus testaceus* Müll. (Leptinidae), jehož jsem našel několikrát pod starou kostí).

Choleva cisteloides (Frölich, 1815)

**Bionomie poměrně dobře známa, jako některé druhy svého rodu občas-
ný kadaverikol. (Někdy též *Ch. agillis* Ill. a *Choleva spadicea* Sturm.).**

Kopeček: 31.3.1972; 1 ♀, 4.11.1972, 1 ♂.

Sciodrepoides watsoni (Spence, 1815)

Obecně rozšířený druh (v severní Americe ssp. *terminans* Leconte). Bez zvláštních nároků na prostředí. Tvoří asi 75% kadaverikolních zástupců této čeledi, z rodu *Sciodrepoides* asi 70%. Žije též u králíků, myší, krtků, v hnízdech ptáků, v různých tlejících látkách, na houbách kloboukatých i chorošovitých, pod kůrou, v trusu *Canis dingo* a *Hyaena hyaena* (ZOO Kopeček), na nízké vegetaci.

Např.: Kopeček: 1. pol. 1973 558 ex.; Černovír: 1. pol. 1974 603 ex.

Sciodrepoides fumatus (Spence, 1815)

Též obecně rozšířený druh, s podobnou bionomií jako *S. watsoni*, ale náročnější. Tvoří 20-25 % rodu *Sciodrepoides* v zemních pastech.

Kopeček: 230 ex.; Černovír: 140 ex. Ve sbírkách UP a VÚ nechybí doklady z žádných lokalit z okolí Olomouce, podobně jako u předcházejícího druhu.

Sciodrepoides alpestris Jeannel, 1936

Relativně nedávno popsán druh s nedostatečně známým rozšířením. Dle SZYM CZAKOWSKÉHO asi JV a střední Evropa. Zatím znám z Bavorska, Rakouska, Rumunska, Bosny a Polska. Zajímavé je, že v okolí Vídně je hojnější než *S. watsoni*. Znám množství údajů ze středních a severních Čech a ze severní a Střední Moravy. (Materiál jsem revidoval). Tento druh bude pravděpodobně zastoupen na celém našem území. Chybí však re-
vize materiálu, který je určován většinou jako *S. fumatus* Spence. V okolí Olomouce tvoří cca 5-10% rodu *Sciodrepoides*.

Veškeré mně známé údaje z Olomoucka: Kopeček: r. 1972 - 1 ♂, 3 ♀, r. 1973 - 53 ♂, 113 ♀; Černovír - r. 1974 19 ♂, 26 ♀; Střeň - 20.4.1969, 1 ♀, B. Novák lgt.; Grygov 1 ♂, J. Svoboda lgt., coll. VÚ. Stavba celého aedeagu odlišná od předcházejících druhů, proporcionálně varíruje. Počet uvedených samic je nutno brát s rezervou. Hlavní určovací znak - tvar 9. a 10. článku tykadel bývá často zkreslen prohnutím tykadla po preparaci. Je nutné preparovat nejenom tento druh, ale i ostatní skupiny, u nichž je třeba pozorovat rozměry tykadlových článků, s dokonale nataženými tykadly. Tvar štítu u tohoto druhu je pouze pomocným znakem. Biologie neznáma.

Catops subfuscus KELLNER, 1846

Rozšířený druh ve vyšších polohách. V některých nížinných oblastech našeho státu chybí. V okolí Olomouce druhý nejrozšířenější zástupce rodu *Catops*. Na Kopečku nejhojnější druh rodu *Catops* vůbec.

Kopeček: celkem 136 ex., 5.5.1973 in copula; Černovír: 9 ex. (1), též Střeň, Grygov apod., ale jen jednotlivě.

Catops longulus Kellner, 1846

Částečný boreoalpin, vyhledávající často přítomnost jeskyn jako někteří zástupci rodu *Choleva*. Imago přezimuje. Z našeho státu znám údaje jen z vyšších poloh. Ve sbírkách málo zastoupen.

Okolí Olomouce pouze Kopeček: 9.11.1972 1 ♀, 23.3.1973 1 ♂, 25.5.1973 1 ♂.

Catops coracinus Kellner, 1846

Pravidelně sbíraný druh po celém území, zvl. ve vyšších polohách, kde vystupuje až po horní hranici lesa. V okolí Olomouce čtvrtý nejhojnější zástupce rodu *Catops*.

Kopeček: 19 ex.; Černovír: 3 ex.

8.5.1972 jsem našel na Kopečku 1 ♂, velikost 2,8 mm, habituálně velmi podobného druhu *Catops tristis infernus* Szymczakowski. Ulovený exemplář postrádá zoubek na apikální části penisu.

Catops grandicollis Erichson, 1837

Druh spíše teplejších poloh, chybí ve Skandinávii.

Veškeré mně známé údaje z Olomoucka: Kopeček: 6.10.1972, 1 ex., 28.3.1973 1 ex.; Černovír - 2. pol.IV.1974 8 ex.; Grygov: 20.3.1974, 3 ex.: Velký Kosíř: 21.3.1974 3 ex.; Horka na Mor.: 17.4.1965 1 ex., lgt. V. Zatloukal; Čelechovice: 1960 23 ex., Klácel lgt., coll.VÚ; Prostějov: více ex., Urbášek lgt., coll. VÚ.

Catops kirbyi (Spence, 1815)

V západní Evropě hojnější, ve střední a východní Evropě hlavně v pohoří (Sudety, Karpaty). Na severovýchodě téměř chybí. V pahorkatinách kolem Olomouce patří k nejčastěji sbíraným druhům, na Kopečku hned po Catops subfuscus.

Kopeček: IX, 1972 55 ex., 28.9.1972 in copula, III-V. 1973 35 ex.; Velký Kosíř: 21.3.1974 (uhynulá srna) 11 ♂, 12 ♀; Černovír pouze: 10.4.1974 1 ex., 12.4.1974 1 ex., 25.5.1974 1 ex.

U tohoto druhu penis proporcionálně velmi varíruje, u některých kusů se blíží stavbou téměř druhu Catops dichrous Reitter.

Catops tristis tristis (Panzer, 1794)

Běžný evropský druh, zvláště v pohořích, kde patřívá k nejčastěji sbíraným zástupcům rodu. Na Kopečku není příliš hojný (9 ex.), zde 5.5.1973 in copula; v Černovíře 18 ex., jinak znám z množství lokalit kolem Olomouce.

Catops chrysoloides (Panzer, 1798)

Vyskytuje se současně s C. picipes F. na starých houbách, ale je pravidelný kadaverikol, rovněž v norách drobných savců. Ve starší literatuře uváděn jako "dosti vz." Mám dokladový materiál z celého území, podle něhož je zřejmé, že je na mnohých místech druhem naopak převládajícím. Z okolí Olomouce např.: Kopeček, 22 ex.; Chomutov, Horka, Náklo - coll. UP; Černovír - coll. J. Palásek atp.

Catops morio (Fabricius, 1792)

Evropský druh, především poblíže tekeucích vod v souvislosti s tam žijícími savci. U nás velmi zřídka nalézán, je zaměňován někdy s druhem C. nigrita Er. Znáám více dokladů ze severních Čech. Na severní Moravě sporadicky, v okolí Olomouce pouze:

Černovír: 30.3.1941, 1 ♂, lgt. J. Palásek

Catops nigrita Erichson, 1837

Platí o něm zhruba to, co o druhu Catops tristis Panz.

Kopeček: 1972-1974 13 ex.; Střeň, Grygov, Velký Kosíř, Slatinice, Horka atd.

Catops nigriclavis Gerhardt, 1900

Všude, ale málo údajů, často zaměňován s C. fuliginosus nebo dokonce s druhem předcházejícím.

2 ex. Kopeček; 4 ex. Střeň; Velký Kosíř, více ex.: Náklo, více ex., lgt. B. Novák; Prostějov, 4 ex. Kouřil lgt., coll. VÚ.

Catops westi Krogerus, 1931

Relativně nedávno popsáný druh, proto chybí starší údaje. Optimum rozšíření spadá do severnějších částí střední Evropy. Veškeré údaje mně známé se vztahují na nižší polohy. Ze Slezska (i polského) více údajů. Považuji jej zde za nejhojnějšího nižšího zástupce tohoto rodu.

Např.: Kopeček: pouze 5.5.1973 1 ex.; Černovír: IV.-V.1974 194 ex. Dále Grygov, Střeň, Chomutov atp.

Catops fuliginosus Erichson, 1837

Evropský druh, občas nalézán na mršinách, jinak u drobných savců. Kopeček: 18 ex.; Černovír: 6 ex.; Po několika ex.: Velký Kosíř, Střeň, Grygov, Čelechovice.

Při determinaci tohoto druhu je třeba mít na zřeteli celkový tvar těla a uspořádání článků tykadel. Výkroje po stranách base štítu jsou tak variabilní, že mohou téměř zaniknout nebo naopak dosáhnout takové hloubky jako u Catops nigricans Spence. Poměrná velikost, tvar štítu a krovek u tohoto a následujícího druhu jsou velmi specifické.

Catops nigricans (Spence, 1815)

Mnohem řídkěji nalézán než předešlý druh. Bionomie pestřejší: U králíků, často jsem jej nalezl při sběru druhů rodu Choleva v krtčích chodbách, pod hnojícími rostlinnými látkami, ve večerním smyku. Ve Střeňi jsem nalezl 1 ♂ a 1 ♀ pod papírovým pytlím.

Veškeré mně známé údaje z okolí Olomouce: Kopeček: 9.11.1972 1 ♂ (krtčí chodby), 26.5.1974 3 ex.; Černovír: 25.5.1974 1 ex., 6.7.1958 1 ex., lgt. J. Palásek; Střeň: 28.5.1974 3 ex.

Pouze výjimečně jsem sbíral zástupce čeledi Catopidae v okolí Olomouce jinak, než do zemních pastí. Údaje doplňují ze sbírek UP a VÚ: Nargus velox (Spence, 1815)

Střeň: 20.3.1974, prosev lesní hrabanky, 1 ♂.

Nargus wilkini (Spence, 1815)

Nejběžnější druh rodu, jistě na všech vhodných biotopech.

Olomoucko: Hrubá Voda: více ex., lgt. J. Klácel, coll. VÚ.

Choleva (Cholevopsis) paskoviensis Reitter, 1913

Jako u většiny zástupců tohoto rodu, tak zvláště tento druh byl označován pojmem "rarita". Domnívám se, že lze pravidelně, hlavně v podzimním období ulovit v krtčích chodbách každý rok několik kusů.

Z okolí Olomouce: Kopeček: 9.10.1972, chodby hraboše, 1 ♂.
Uvádím pro úplnost některé další lokality z našeho území: Moravia or.:
Lešná, p. Gottwaldov, 5.11.1974 1 ♂, 1 ♀; Moravia bor.: Ostrava, 18.11.
1972, lgt. Z. Prymus; Boh.occ.: Provodín, 28.10.1972, L. Mencl lgt.,
1 ♀; Boh. centr.: Týnec nad Labem, 22.5.1973, 1 ♂, L. Mencl lgt.
Choleva agilis (Illiger, 1798)

U drobných hlodavců a u krtka. V okolí Olomouce zatím: Náklo,
18.5.1962, 1 ♀, B. Novák lgt.

Choleva oblonga Latreille, 1807

S druhu Ch. cisteloides a Ch. Sturmi nejčastěji sbírán v krtčích
chodbách. Z okolí Olomouce: Náklo: 3.11.1962, 2 ex., B. Novák lgt.,
coll. UP.

Choleva cisteloides (Frölich, 1799)

Více údajů z okolí Olomouce, jinak jako předešlý druh.

Choleva glauca Britten, 1918

Rozšířený druh, řazený dříve do kategorie "rarit".

Z okolí Olomouce: Hrubá Voda, 17.5.1962, lgt. J. Klácel, coll. VÚ.

Choleva angustata (Fabricius, 1781)

Náklo, lgt. B. Novák, více ex.

Choleva sturmi (Ch. Brisout, 1863)

Druh běžný u krtka spolu s Ch. cisteloides a Ch. Oblonga. Např. v
Lešné u Gottwaldova jsem nasbíral od 25.10. do 1.11.1974 55 ex. tohoto
druhu.

Olomoucko: Náklo: více ex., (formalinové pasti) lgt. B. Novák, det.
J. Gottwald, coll. UP.

Tento druh je rozšířen ve východní, jihovýchodní a části střední
Evropy, nalezen i v Itálii. U nás mnohem hojnější než v Polsku. Veške-
ré údaje z Čech, které uvádí STREJČEK (1971) o Ch. fagniezi Jeann., se
asi týkají tohoto druhu. Asi 100 ♂, které jsem měl možnost determino-
vat, měli jasně silně prohnutý ductus ejaculatorius a patřili jedno-
značně k druhu Choleva sturmi Bris. Vyplývá to i z typické lokality Ch.
sturmi a Ch. Fagniezi.

Choleva fagniezi Jeannel, 1922

Západoevropský druh, dostupující až ke Švédsku a Finsku. V soukro-
mé sbírce J. Paláska je 1 ♂, Černovír 16.6.1958 označen jako "Choleva
fagniezi Jeannel. U exempláře je vypreparovaný aedeagus, je ovšem od-
straněn ductus ejaculatorius a kus proto není možno revidovat. P. Nohel
vlastní ve sbírce exemplář určený od Dr. Szymczakowského (♀) jako ?
fagniezi Jeannel. Neznám spolehlivý nález z našeho území. Z celého Pol-
ska jsou doposud známy 4 ex.

Choleva spinipennis Reitter, 1890

STREJČEK (1971) se o tomto druhu zmiňuje jako o raritě z jižní Mo-
ravy a Slovenska. Tento druh je rozšířen ve východních částech střední
Evropy, tedy pravděpodobně na celé Moravě a Slovensku. V Polsku doposud
nenalezen, vyskytuje se též v severním Rakousku. O tomto druhu platí
asi totéž, co o druhu Ch. paskoviensis.

Okolí Olomouce: Čelechovice: 29.3.1962 1 ♂, lgt. J. Klácel, coll. VÚ;
Chomoutov: 7.5.1942 1 o, lgt. J. Palásek (náplav), coll. J. Palásek.

Uvádím další lokalitu z našeho území: Moravia or.: Lešná, p. Gott-
waldov, 11.11.1974, 1 ♂, 28.11.1974, 1 ♂. Zde, a jistě i jinde v urči-
tém procentu pravidelně vyskytuje.

Dodávám ke sběru druhů rodu Choleva Latr.:

Podle vlastních pozorování v podzimním období má na výskyt těchto
druhů v povrchových krtčích chodbách zřejmě vliv vlhkost vzduchu, tlak
a větrnost. Nejprůhodnější pro sběr je bezvětří, mrholení a teplota v
rozmezí 5-10° C. Přítomnost zástupců rodu Choleva prozradí současný vý-
skyt pavouků, dvojkřídlého hmyzu a drabčů.

Catops fuscus (Panzer, 1794)

Ve sbírkách málo zastoupen díky rozdílnému způsobu života - Pivni-
ce, sklepy, stáje apod., též u Arvicola terrestris a některých jiných
drobných savců, většinou vždy hromadně.

Čelechovice, 2 ex., J. Klácel lgt., coll. VÚ.

Catops picipes (Fabricius, 1792)

Většinou ve shnilých houbách, pouze výjimečně na mršínách a v no-
rách savců, po celém území.

Čelechovice: V. 1964, J. Klácel lgt., více ex., coll. VÚ; Smilov
(p. Hrubá Voda) 2.10.1955, více ex., J. Palásek lgt., col. J. Palásek.

Dodatek.

Uvádím další doklad nálezu druhu Catops nigricantoides mariei Jean-
nel u nás: Slovakia mer.: Štúrovo, 6.5.1951, 1 ♀, lgt. J. Palásek.

Z u s a m m e n f a s s u n g

Diese Arbeit ist eine Zusammenfassung bisheriger Sammeltätigkeit
in der Familie Catopidae von einigen Lokalitäten in der Umgebung der
Stadt Olmütz. Überwiegend wurde in trockene Erdfallen (ohne Flüssig-
keit gesammelt mit Anköderung von alten Fleisch und Topfen).

Von 50 Arten in der ČSSR lebenden sind 33 Arten festgestellt.
Ptomaphagus medius Rey in Černovír festgestellt. Nemadus colonoides
kraatz ebendort festgestellt zweimall als Kadaverikol. Sciodrepoides

watsoni Spence, fumatus Spence und alpestris Jeannel finden sich in der Umgebung von Olmütz vor im Verhältnis cca 6 : 2 : 1. Catops kirbyi Spence ist hier in höheren Lagen der häufigste. Catops westi Krog., eine wenig bekannte (üblich verbreitete, aber oft schlecht bestimmte Art) ist in den niedrigeren Lagen der häufigste Catops.

Nichtkadaverikole Arten:

Seltene Choleva paskoviensis Reitter gefunden am Kopeček beim Maulwurf. Dem Berichtgebenden ist kein Fund von Choleva fagniezi Jeann. in ČSSR bekannt, alle so bestimmte (STREJČEK 1971 und andere) gehören sicher zu Choleva sturmi Bris. Seltene Choleva spinipennis Reitter gefunden in Čelechovice und Chomutov (bei Olmütz). Der Verfasser gibt auch die Lokalität in mittleren Mähren, Lešná (Litschau) bei Gottwaldov, bekannt. In Nachträge wird die Erscheinung des Catops nigricantoides mariei Jeannel mit einem weiteren Fund in Štúrovo (Slovakia mer.) bestätigt.

L i t e r a t u r a

- J e a n n e l R., 1934: Les Catops de France. Rev. franc. d'Entom. 1: 2-24
 J e a n n e l R., 1934: Les Ptomaphagus Paléarctiques (Col.). Rev. franc. d'Entom. 1: 161-170
 R o u b a l J., 1930: Katalog Coleopter (brouků) Slovenska a Podkarpat-ska. pp. 246-256
 S o k o l o w s k i K., 1942: Die Catopiden der Nordmark. (Col., Catopidae). Ent. Blätter 38: 173-211
 S t r e j č e k J., 1971: Příspěvek k poznání bionomie, rozšíření a způsobu sběru druhů rodu Choleva Latr. v Československu. Zprávy čs. spol. ent. 7: 55-60
 S z y m c z a k o w s k i W., 1959: Verbreitung der Familie Catopidae (Coleoptera) in Polen. Pols. Pismo Ent. 29: 271-357
 S z y m c z a k o w s k i W., 1961: Klucze do oznaczania owadów Polski. XIX, 13. Coleoptera - Catopidae. Warszawa.
 S z y m c z a k o w s k i W., 1971: Catopidae in.: Freude, Lohse, Harde: Die Käfer Mitteleuropas III., pp. 204-237

Adresa autora (Anschrift des Autors) :

Karel Majer, LF VŠZ, Zemědělská 3, 662 66 Brno.

Při dosud běžně používaných určovacích klíčích rodu Abax, ke kterému druh Abax carinatus (DFT.) přísluší, mohou zvláště začínající entomologové zařadit při určování tento druh k úplně jinému druhu (u nás k druhu A. parallelepipedus PILL. et MITT.) a v rámci celého rozšíření rodu Abax může být určen do skupiny druhé, které mají chloupkovaný poslední článek chodidel na spodní straně. Např. Reitter (1908) Schauberger (1927), Mrozek - Dahl (1928) a Kult (1947) zpracovali své klíče rodu Abax způsobem, který zařazuje tento druh mezi druhy mající poslední článek chodidel na spodní straně holý. Vzhledem k tomu, že se u tohoto druhu vyskytují i exempláře, které mají jeden nebo více chloupků na spodní straně posledního článku chodidel, je nutno vzít v úvahu jiné řešení pro určení tohoto druhu. V práci Freuda a spol. (1976) je již tato chyba odstraněna.

Ve druhé části uvádím několik poznámek k individuální variabilitě druhu A. carinatus (DFT.) na území ČSSR.

Pro zpracování tohoto příspěvku jsem měl k dispozici kol. 350 ex. z nich 96 pocházelo z Československa. Za zapůjčení materiálu z coll. Národ.muzea v Praze-Kunraticích děkuji prom.biologu I.Kovářovi za pomoc v některých otázkách Doc.Dr.J.Mařanovi a za připomínky a podněty kolegům J.Novotnému z Ústí nad Labem a J. Pulpánovi v Praze.

A. Zařazení A. carinatus (DFT.) do rodu Abax BONELLI 1810.

V posled. letech se mi při determinacích dostala do rukou řada jedinců tohoto druhu, jež měly poslední článek chodidel na spod. straně chloupkovaný. Podle prostudované literatury mi není známo, že by tento znak byl někde publikován. Z těchto důvodů jsem prohlédl všechny dostupný materiál tohoto druhu a zjistil jsem následující fakta.

Aa. Ze všech druhů rodu Abax má jedině druh A. carinatus (DFT.) celou basi štítu hustě a silně tečkovanou. Všechny ostatní druhy rodu Abax mají nanejvýše uvnitř basálních jamek štítu několik více, nebo méně zřetelných, většinou jemných teček mezi příčnými vráskami. Někdy se vyskytuje abnormální jedinec jiného druhu, kde je tečkování poněkud zřetelnější (např. některé ex. A. pyrenaeus DEJ., A. parallelepipedus

Zprávy Čs. spol. entomol. při ČSAV, Praha, 16, 1980